

RECULL DE PREMSA

110. Informe IPBES 2018

La biodiversitat i el benestar humà, greument amenaçats

La plataforma intergovernamental que vetlla per la salut del planeta alerta de l'alarmant destrucció d'hàbitats i la desaparició d'espècies i exemplars

Des de 1970, les zones humides d'Europa s'han vist reduïdes a la meitat

Xavi Aguilar - Barcelona - 23 abril 2018

La pesca no sostenible juntament amb la degradació dels hàbitats i les espècies invasores afecta clarament la disponibilitat de captures Foto: SHUTTERSTOCK.COM.

El darrer informe de la Plataforma Intergovernamental de Biodiversitat i Serveis Ecosistèmics (Ipbes), l'entitat que vetlla per la protecció i la restauració de la biodiversitat mundial, alerta que el planeta va pel pedregar. Res que no sabéssim, però en la recent trobada d'aquest organisme s'ha pogut quantificar la magnitud de la tragèdia gràcies a la presentació dels diferents informes que els experts –alguns de catalans– han fet per a cadascun dels continents.

La diversitat biològica continua en declivi dramàtic a totes les regions del món perquè la natura ha d'afrontar pressions generalitzades com ara l'estrès dels hàbitats naturals, la sobreexplotació dels recursos i la contaminació. I això va reduint significativament la seva

capacitat de contribuir al benestar de les persones. La tendència posa en perill les economies, els mitjans de subsistència, la seguretat alimentària i la qualitat de vida de les persones arreu del planeta, diuen els entesos.

A Europa, la situació és més complicada que a la resta del planeta perquè es tracta d'un continent molt humanitzat, tant en termes geogràfics com temporals. Això ha tingut una afectació directa a molts hàbitats, que s'ha vist especialment exacerbada els darrers temps. Com a mostra, destaquen que del total d'espècies d'animals terrestres i plantes, el 42% ha vist disminuir la població durant l'última dècada. Pel que fa als peixos, en el mateix període el 71% de les espècies han patit una davallada d'exemplars, mentre que el 60% dels amfibis també estan en regressió.

Però el problema ve de més lluny. A la Unió Europea, les avaluacions conclouen que el 73% dels ecosistemes d'aigua dolça (rius i llacs) tenen un estat de conservació desfavorable, i les zones humides han disminuït un 51% des de 1970.

Els experts constaten que l'augment de l'agricultura intensiva és una de les causes principals de la reducció de la biodiversitat, i que un dels problemes de la regió és que s'hi consumeixen més recursos naturals renovables dels que s'hi produeixen.

En tenim un exemple clar al mar. El 26,6% de les espècies de peixos marins amb interès pesquer tenen poblacions en disminució a causa de la pesca no sostenible, la degradació de l'hàbitat, les espècies exòtiques invasores i el canvi climàtic. Només l'1,6% de les espècies de peixos marins amb interès pesquer tenen poblacions en augment gràcies a condicions millorades, com ara una millor gestió de la pesca i la disminució de l'eutrofització. El 66% dels hàbitats marins analitzats es troben en un mal estat de conservació, segons les conclusions dels 550 científics de més de cent països que durant tres anys s'han dedicat a revisar milers d'articles científics, informes governamentals i altres fonts d'informació. Pel que fa als peixos d'aigua dolça, el 37% de les espècies es troben en risc d'extinció.

Com no podia ser d'una altra manera, el deteriorament de la salut del planeta té efectes directes sobre les possibilitats dels humans i els seus recursos. Així doncs, des de 1990 la disponibilitat d'aigua per persona s'ha reduït un 15%. A la UE, a la quarta part del territori dedicat a l'agricultura es produeix una forta erosió del sòl que, en combinació amb la disminució de la matèria orgànica, podria posar en risc la producció d'aliments.

66% dels hàbitats marins de la UE avaluats en l'informe han mostrat un estat de conservació desfavorable.

51% és el grau de regressió que s'ha produït a les zones humides del continent europeu des de 1970.

20% de les espècies de cultius herbacis que es feien créixer el 1950 a Europa ja han desaparegut.

"La manca d'aigua serà un gran problema"

La investigadora ICREA de la Universitat de Vic Sandra Brucet ha participat en l'elaboració de l'informe europeu de l'Ipbes. Doctora en biologia i especialista en ecologia aquàtica, remarca que la incidència creixent del canvi climàtic afectarà clarament la disponibilitat d'aigua, que "cada cop serà un problema més gran". "A casa nostra, com a tota la regió mediterrània, és especialment preocupant l'alteració i desaparició de zones humides per l'agricultura intensiva, l'extracció d'aigua, la urbanització i el canvi climàtic", explica. Tot i els mals auguris dels estudis, Brucet no és del tot catastrofista amb relació al futur: "S'ha demostrat que hi ha mesures polítiques que tenen benefici per a la biodiversitat. Si els governs s'hi posen, podem ser optimistes. I ensenyar la repercussió econòmica de la biodiversitat és una manera interessant perquè ho facin."

Informació publicada al diari El Punt Avui. Dilluns, 23 d'abril del 2018.

Una investigadora de la UVic, autora d'un informe internacional per preservar la biodiversitat

Sandra Brucet ha participat en l'informe que aporta dades que evidencien la dramàtica pèrdua de diversitat biològica i que ha involucrat 550 científics de tot el món

Redacció | Vic | 08/04/2018

La diversitat biològica continua en declivi dramàtic a totes les regions del món i va reduint significativament la capacitat de la naturalesa de contribuir al benestar de les persones. La tendència posa en perill les economies, els mitjans de subsistència, la seguretat alimentària i la qualitat de vida de les persones arreu del planeta. Aquesta és una de les principals conclusions dels quatre informes científics que ha desenvolupat la Plataforma Intergovernamental de Biodiversitat i Serveis Ecosistèmics (IPBES), dedicats a analitzar la situació a Amèrica, Àsia-Pacífic, Àfrica, i Europa i Àsia Central respectivament. En l'elaboració dels informes hi ha participat dues investigadores de la UVic-UCC: la professora d'investigació ICREA Sandra Brucet i la investigadora AXA Federica Ravera.

Sandra Brucet, doctora en Biologia i especialista en Ecologia Aquàtica, és una de les autores de l'informe sobre Europa i Àsia Central, i en concret del capítol sobre l'estat passat, present i futur de la biodiversitat en aquest territori. El seu treball i aportacions s'han centrat en l'estat de la biodiversitat en els sistemes aquàtics continentals. En aquest informe específic hi han participat 120 experts de 36 països, i s'han sotmès a revisió més de 4.000 articles científics. Per altra banda, Federica Ravera, de la Càtedra d'Agroecologia i Sistemes Alimentaris, hi ha participat com a experta en l'avaluació metodològica d'escenaris i modelització.

Els informes d'avaluació liderats per l'IPBES són el resultat de tres anys de treball sobre la diversitat biològica i els ecosistemes del planeta, al qual s'han destinat més de 5 milions de dòlars. Hi han participat 550 científics de més de 100 països, que s'han dedicat a revisar milers d'articles científics, informes governamentals i altres fonts d'informació, inclòs el coneixement indígena i local. El seu objectiu era extreure conclusions sobre la diversitat biològica marina, d'aigua dolça i terrestre de cadascuna de les regions, així com

l'estat de funcionament dels ecosistemes i les contribucions de la naturalesa a les persones. La informació ha de servir, en última instància, com a full de ruta per a la presa de decisions per part de governs i institucions. Els resultats dels quatre estudis es van presentar a finals de març a Medellín (Colòmbia).

Sandra Brucet, professora d'investigació ICREA Foto: UVic-UCC

Els resultats dels informes

Els informes recorden que la diversitat biològica i les contribucions de la naturalesa a les persones són part essencial de la nostra supervivència, ja que són la base de la nostra alimentació i de l'accés a l'aigua potable i a l'energia. És per això que alerten que cal actuar per aturar i revertir l'ús no sostenible que fem de la naturalesa. Alhora, enumeren les causes que duen a la degradació de la diversitat biològica, entre les quals la sobreexplotació i l'ús sostenible de recursos naturals, la contaminació, les espècies exòtiques invasores o el canvi climàtic. En el cas d'Europa i l'Àsia Central, els experts constaten que l'augment de l'agricultura intensiva és una de les causes principals de la reducció de la biodiversitat, i que un dels problemes de la regió és que s'hi consumeixen més recursos naturals renovables dels que s'hi produeixen.

A la Unió Europea, les avaluacions conclouen que el 73% dels ecosistemes d'aigua dolça (rius i llacs) tenen un estat de conservació desfavorable, mentre les zones d'aiguamolls han disminuït un 51% des de 1970. El 37% de les espècies de peixos d'aigua dolça es troben en risc d'extinció i el 71% i el 60% d'espècies de peixos i amfibis analitzats, respectivament, han disminuït considerablement les seves poblacions en l'última dècada. «A casa nostra, com a tota la regió mediterrània, és especialment preocupant l'alteració i desaparició de zones humides com a conseqüència de l'agricultura intensiva, l'extracció d'aigua, la urbanització i el canvi climàtic», explica Sandra Brucet.

Pel que als ecosistemes marins, el 26,6% les poblacions de peixos disminueixen a causa de la pesca no sostenible, la degradació de l'hàbitat o les espècies invasores entre altres factors, i el 66% dels hàbitats marins analitzats es troben en un mal estat de conservació. A més, valora Brucet, «les espècies i hàbitats terrestres pateixen un declivi permanent per la destrucció i modificació dels hàbitats naturals a causa de la urbanització, la mineria i l'agricultura i la gestió forestal poc sostenibles».

Malgrat les dades alarmants aportades pels experts, els informes de l'IPBES també recullen exemples de polítiques que han demostrat funcionar per protegir i restaurar la diversitat biològica i les contribucions de la naturalesa a les persones en els llocs on s'han aplicat amb eficàcia. En el cas d'Europa, algunes millores ja han permès incorporar aquests conceptes als processos de presa de decisions, tant públics com privats.

Les investigadores de la UVic-UCC

Sandra Brucet és doctora en Biologia i coordinadora del Grup d'Ecologia Aquàtica de la UVic. Ha realitzat diverses estades postdoctorals a l'estranger, entre elles una estada Marie Curie a la Universitat d'Aarhus, Dinamarca, i ha treballat a la Comissió Europea implementant la Directiva Europea d'Aigües. Les seves investigacions se centren en l'estudi dels ecosistemes aquàtics continentals i en les conseqüències que tenen les activitats humanes sobre les zones humides. El 2015 va ser la primera doctora que va aconseguir un contracte ICREA (Institució Catalana de Recerca Avançada) per realitzar investigació i recerca al campus UVic.

Federica Ravera és llicenciada en Ciències Ambientals per la Universit  degli Studi di Milano Bicocca, i doctora en Ciències Ambientals per la Universitat Aut noma de Barcelona. Ha treballat en l'àmbit de la cooperació internacional i el desenvolupament rural a la FAO (Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació) i ha realitzat diverses estades postdoctorals. El gener de 2017 es va incorporar a la UVic-UCC amb una beca Juan de la Cierva per desenvolupar un projecte sobre el rol del coneixement tradicional agrari i alimentari en l'adaptació al canvi climàtic sota el paraigua de la C tedra d'Agroecologia i Sistemes Alimentaris. Des del setembre de 2017 treballa a la UVic-UCC amb una prestigiosa beca postdoctoral AXA.

Qu  s l'IPBES?

La plataforma intergovernamental científiconormativa IPBES és l'organisme mundial que avalua l'estat de la diversitat biològica i les contribucions de la naturalesa a les persones, en resposta a les sol licituds dels òrgans decisoris. La seva missió  s reforçar la política i les decisions mitjançant la ciència per a la conservació i l' s sostenible de la diversitat biològica, el benestar humà a llarg termini i el desenvolupament sostenible. En l'àmbit de la biodiversitat, l'IPBES es considera l'equivalent del grup de treball intergovernamental sobre el canvi climàtic (IPCC).

Informació publicada al diari electrònic Naciódigital. Diumenge, 8 d'abril del 2018.

La biodiversitat mundial i el benestar humà estan en declivi

La 6a trobada plenària de l'IPBES, alerta del declivi de la biodiversitat arreu del món i la conseqüent amenaça del benestar

04/04/2018

Medellín ha acollit la 6a trobada plenària de l'IPBES, una plataforma intergovernamental que vetlla per la protecció i la restauració de la biodiversitat mundial. La trobada ha servit per constatar l'alarma que suposa el declivi de la biodiversitat arreu del món i la conseqüent amenaça del benestar de la població humana. A totes les regions de la Terra, la natura ha d'afrontar pressions generalitzades com l'estrès dels hàbitats naturals, la sobreexplotació dels recursos, i la contaminació de l'aire i l'aigua.

La diversitat biològica està amenaçada. Situació actual i futura per a Europa i l'Àsia Central

La intensitat en augment de la silvicultura i agricultura convencionals porta a una disminució de la diversitat biològica. Tanmateix, hi ha exemples de pràctiques sostenibles que són beneficioses per a la biodiversitat i per a les contribucions de la natura cap a les persones de la regió. S'han prioritzat serveis que la natura ofereix a les persones, com aliments i energia, per sobre d'altres funcions de regulació, com la pol linitzaci  i la formació de sòls. A més, també s'han infravalorat les contribucions no materials de la natura, com experiències culturals o oportunitats per desenvolupar un sentit de lloc.

“Les persones de la regió consumeixen més recursos naturals renovables que els que produeix la mateixa regió”, explica el Prof. Markus Fischer (Suïssa), copresident de l'avaluació d'Europa i Àsia Central juntament amb el Prof. Mark (Regne Unit). Rounsevell afegeix que “això d'alguna manera està compensat per capacitats biològiques superiors a Europa de l'Est i en àrees del nord d'Europa Occidental i Central”.

A la Unió Europea, referent a les necessitats de conservació, només el 7% de les espècies marines i el 9% de tipus d'hàbitats marins mostra un estat de conservació favorable. A més, un 27% de les avaluacions d'espècies i un 66% de les avaluacions de tipus d'hàbitats mostren un estat de conservació desfavorable.

Els autors i autores consideren que un major creixement econòmic pot facilitar el desenvolupament sostenible només si es dissocia de la degradació de la biodiversitat i de la capacitat de la naturalesa per contribuir al benestar de les persones. No obstant, aquesta dissociació encara no s'ha produït ja que requeriria un canvi enorme en les polítiques i reformes tributàries a nivell nacional i mundial. Segons l'informe, a Europa i Àsia Central s'ha estès l'abandonament dels sistemes tradicionals d'ús de la terra així com la pèrdua de les pràctiques i coneixement indígena i local associat. Els subsidis basats en la producció, que impulsen el creixement en els sectors de l'extracció de recursos naturals, de la silvicultura i l'agricultura, tendeixen a exacerbar qüestions conflictives sobre l'ús de la terra, sovint afectant el territori disponible per als usuaris tradicionals. La conservació de l'ús tradicional del sòl i els estils de vida a Europa i Àsia Central estan fortament relacionats amb l'adequació institucional i la viabilitat econòmica.

Objectius de desenvolupament en perill a nivell mundial

“Hi ha un fracàs a l'hora de prioritzar les polítiques i accions destinades a revertir la pèrdua de diversitat biològica. Això posa en greu perill les possibilitats de qualsevol de les regions i de gairebé tots els països d'aconseguir els seus objectius de desenvolupament”, ha dit la Dra. Anne Larigauderie, Secretària Executiva de l'IPBES. I afegeix que “assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'ONU i dels Acords de París depèn directament de la salut del nostre entorn natural, en tota la seva diversitat i complexitat. Actuar per protegir i promoure la biodiversitat és almenys tan important per assolir aquests compromisos i per al benestar humà com ho és la lluita contra el canvi climàtic”.

A la regió d'Europa i Àsia Central, hi ha hagut progrés cap a l'assoliment dels ODS, per exemple en termes de l'àrea protegida i la incorporació de la diversitat biològica en la societat i els governs. No obstant, és poc probable que les pressions sobre la biodiversitat disminueixin i, per tant, els avenços han estat negatius per al coneixement indígena i local, la distribució equitativa dels serveis ecosistèmics i la seguretat de l'aigua. L'anàlisi d'escenaris futurs destaca que les tendències passades i actuals continuaran, i això limitarà la contribució de la regió a l'assoliment general dels ODS.

Opcions i propostes polítiques esperançadores

Segons els experts i expertes hi ha opcions polítiques prometedores que han demostrat funcionar a l'hora de protegir i restaurar la biodiversitat i els serveis que ofereix la natura. A Europa i l'Àsia Central, s'han aconseguit avenços que han permès incorporar la diversitat biològica i les contribucions de la natura a les persones en el procés de presa de decisions públiques i privades.

L'informe d'avaluació destaca els enfocaments integrats. Aquests inclouen avaluar el benestar nacional més enllà del PIB. La forma de govern hauria de motivar canvis en el comportament de les persones per afavorir el desenvolupament sostenible. També s'emfatitza la rellevància de reconciliar la conservació de la biodiversitat amb les normes de drets humans a través d'instruments basats en drets, així com en activitats de creació de capacitat per als pobles indígenes i les comunitats locals. Per a fer-ho possible, és necessari el finançament suficient per a fomentar la investigació, el monitoratge, l'educació i la capacitat.

En relació amb les opcions de polítiques que sorgeixen de les quatre avaluacions regionals, el President de l'IPBES, Robert Watson, ha dit que “encara que no hi ha cap fórmula màgica, les millors opcions es troben en un millor govern; en la integració de les preocupacions relacionades amb la biodiversitat a pràctiques i polítiques sectorials (per exemple agricultura i energia); en aplicar el coneixement científic i la tecnologia; i en una major sensibilització i canvis de comportament”.

En aquest sentit, està clar que el coneixement indígena i local pot ser un actiu molt valuós, i les qüestions relacionades amb la biodiversitat han de ser molt més prioritàries durant la formulació de polítiques i la planificació del desenvolupament. La col·laboració transfronterera és també essencial, atès que els desafiaments relacionats amb la diversitat biològica no reconeixen fronteres nacionals.

ALGUNES XIFRES DESTACABLES

TENDÈNCIES I DADES A EUROPA I ÀSIA CENTRAL

El 42% d'animals terrestres i de plantes han disminuït la mida de la seva població durant l'última dècada.

Des de 1990, la disponibilitat d'aigua per persona s'ha reduït un 15%.

A la UE, el 25% del territori dedicat a l'agricultura pateix forta erosió del sòl, la qual cosa, en combinació amb la disminució de la matèria orgànica del sòl podria posar en risc la producció d'aliments.

El 27% de les espècies marines de la UE ha mostrat un estat de conservació desfavorable, i només el 7% ha mostrat un estat de conservació favorable.

El 66% dels hàbitats marins de la UE avaluats ha mostrat un estat de conservació desfavorable, mentre que només el 9% dels hàbitats marins de la UE han mostrat un estat de conservació favorable.

El 71% de les poblacions de peixos han disminuït durant la passada dècada.

El 60% de les poblacions d'amfibis han disminuït durant la passada dècada.

El 26,6% de les espècies de peixos marins amb interès pesquer tenen poblacions en disminució a causa de la pesca no sostenible, la degradació de l'hàbitat, les espècies exòtiques invasores, l'eutrofització i el canvi climàtic. Només l'1,6% de les espècies de peixos marins amb interès pesquer tenen poblacions en augment gràcies a condicions millorades, com una millor gestió de la pesca i disminució de l'eutrofització.

Ha disminuït un 20% la diversitat de cultius herbacis des de l'any 1950 a Europa Occidental i Central.

El 73% dels hàbitats d'aigua dolça de la UE indiquen un estat de conservació desfavorable.

Els aiguamolls Europa Occidental i Central i zones occidentals d'Europa Oriental s'han reduït un 51% des de 1970.

Hi ha entre un 16 i un 65% d'espècies de cranc amenaçades; entre el 23-49% de bivalves; entre el 24-47% dels crancs de riu; entre el 33-68% de cargols; i entre el 9-44% de les libèl·lules, a Europa Occidental i Central i zones occidentals de Europa Oriental.

El 37% de les espècies de peixos d'aigua dolça i el 23% d'amfibis estan amenaçats d'extinció a Europa Occidental i Central i en zones occidentals d'Europa Oriental.

VALOR ECONÒMIC DELS SERVEIS DE LA NATURA A LES PERSONES

765 dòlars: valor per hectàrea i per any del manteniment d'hàbitats de la natura a la regió.

1.965 dòlars: valor econòmic per hectàrea i per any de la regulació de la qualitat de l'aigua costanera i l'aigua dolça per part de la natura.

1.117 dòlars: valor econòmic per hectàrea i per any de les contribucions no materials de la natura cap a les persones, incloses les experiències físiques i psicològiques vinculades al turisme i la recreació.

464 dòlars: valor econòmic per hectàrea i per any de la regulació del clima per part de la natura.

Font: CREAM

Informació publicada a Sostenible Revista digital de la xarxa de ciutats i pobles cap a la sostenibilitat. Dimecres, 4 d'abril del 2018.

IPBES presenta els seus informes sobre la biodiversitat mundial

Científics de tot el món presentaran a més de 100 governs sobre l'estat actual dels ecosistemes i els serveis que ofereixen a les persones i els impactes de les activitats i les polítiques humanes

20/03/2018

Bosc | xx

Representants de 127 governs rebran per a la seva aprovació, a partir de la setmana vinent, cinc informes d'avaluació que descriuen l'estat de coneixement sobre la diversitat biològica, els ecosistemes i els serveis que ofereix la natura a les persones. Aquests informes han estat elaborats per més de 550 experts internacionals de més de 100 països entre els quals hi ha Lluís Brotons, investigador del CSIC. Els científics treballen plegats a la Plataforma Intergovernamental de Biodiversitat i Serveis Ecosistèmics i les seves avaluacions abasten quatre regions mundials: les Amèriques, Àsia i el Pacífic, Àfrica, Europa i Àsia Central. Es preveu que els informes es presentin públicament a Medellín, Colòmbia, a la 6a sessió anual del Ple de IPBES el proper 23 de març. El cinquè informe d'avaluació de IPBES, que haurà d'aprovar-i presentar-se a la mateixa reunió, examina la

degradació i la restauració dels sòls tant a nivell regional com mundial. Els documents avaluaran les lliçons apreses i el progrés o la seva manca al Pla Estratègic per a la Diversitat Biològica, l'Acord de París sobre canvi climàtic i les implicacions per als Objectius de Desenvolupament Sostenible i projectarà les possibles interaccions entre les persones i la natura en el futur.

La diversitat biològica i els serveis que ofereix la natura a les persones sustenten les economies, els mitjans de subsistència, la seguretat alimentària i la qualitat de vida de les persones a tot el món. Aquest és el motiu pel qual les polítiques públiques, les decisions empresarials i fins i tot les preferències particulars d'estil de vida poden amenaçar o donar suport als serveis que ens aporta la natura i el futur sostenible que desitgem. Mantenir ecosistemes resilents i salvaguardar la varietat de vida del nostre planeta és fonamental per a l'eradicació de la pobresa, la salut humana i el benestar. Desenvolupats durant tres anys i amb un cost total d'uns 5 milions de dòlars

nord-americans, els informes d'avaluació regionals de IPBES han comportat la revisió de milers d'articles científics, informes governamentals i altres fonts d'informació, inclosos els coneixements indígenes i locals. L'objectiu és arribar a conclusions sobre la diversitat biològica costanera, d'aigua dolça i terrestre de cada regió, així com l'estat del funcionament dels ecosistemes i els serveis que ens ofereixen.

Esponges de riu | xx

Cada informe d'avaluació aborda temes com ara de quina manera la diversitat biològica, les funcions dels ecosistemes i els serveis de la naturalesa a les persones afecten les economies, els mitjans de subsistència, la seguretat alimentària i la bona qualitat de vida; quin és l'estat, les tendències i la dinàmica futura de la diversitat biològica, les funcions dels ecosistemes i els serveis que ofereix la natura a les persones; quines pressions impulsen canvis en la diversitat biològica i en els serveis ecosistèmics; quins són els impactes reals i potencials de les polítiques i les accions sobre els serveis ambientals a les economies sostenibles, els mitjans de subsistència, la seguretat alimentària i la bona qualitat de vida i, finalment, quines llacunes de coneixements hi ha actualment i quines són més prioritàries.

Informació publicada al diari electrònic El món.cat. Dimarts, 20 de març del 2018.

Recull de premsa

Maig del 2018

110. Informe IPBES 2018

